SISUKORD

Sissejuhatus **2**
I. HELME VALLA RUUMILISE ARENGU PÕHIMÕTTED **3**
1. Helme valla väärtused 3
2. Helme valla ruumilise arengu eesmärgid 4
II. ÜLDISED MAAKASUTUS- JA EHITUSTINGIMUSED **5**
1. Elamuehituse üldpõhimõtted 7
2. Üldkasutatava hoone maa 9
3. Tootmismaa 10
4. Puhke- ja virgestusmaa 11
5. Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud 13
6. Miljööväärtuslikud alad 14
7.Väärtuslik põllumaa 17
8. Roheline võrgustik 18
9. Maavarad 20
10. Tehniline infrastruktuur 21
10.1 Teed 21
10.2 Veekaitsevööndid ja kallasrada 21
10.3 Elekter 23
10.4 Internetiühendus 23
10.5 Vesi ja kanalisatsioon 23
10.6 Jäätmekäitlus 25
10.7 Tuletõrje hüdrandid ja tuletõrje veevõtukohad 25
Lisa 1 Maakasutuse juhtfunktioonide loend 26
Lisa 2 Maanteeäärsed vööndid 27
Lisa 3 Helme valla kohalikud teed 28
Lisa 4 Riikliku kaitse all olevad muinsuskaitselised väärtused 29
Lisa 5 Helme valla veekogude andmed 31
Lisa 6 Kaardid

Sissejuhatus

Üldplaneeringu koostamise eesmärk on määrata valla ruumilised arengusuunad, täpsustada maakasutust ja ehitusreegleid, seada tingimused, kuidas suunatakse vallas maakasutust ja ehitustegevust.
Üldplaneeringu koostamise käigus on kaalutlemise ja mõjude hindamise tulemusena leitud parimad lahendused säästvaks ja tasakaalustatud arenguks. Koos üldplaneeringu koostamisega viidi läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine ning selle aruanne on üldplaneeringu koosseisuline dokument.

Helme valla üldplaneering koosneb kaardist ja seletuskirjast. Seletuskiri on planeeringulahenduse tekstiline osa, mis sisaldab maakasutus- ja ehitustingimusi.

Planeeringu lisana on vormistatud planeeringu protsessi kaust, mis sisaldab lähteandmete ülevaadet, planeeringu koostamise ja menetlemise käiku ning muid materjale.

Üldplaneeringu koostamisel osalesid Helme vallavalitsuse ametnikud, vallavolikogu ja -valitsuse liikmed, vallavolikogu komisjonid ning kohalik kogukond.
Üldplaneeringu koostamise protsessi käigus korraldati Helme valla erinevates piirkondades mitmeid avalikke planeeringupäevi, millest võtsid osa kohalikud elanikud, maaomanikud, ettevõtjad ning avaliku sektori esindajad.

Üldplaneeringu koostas Helme Vallavalitsus koostöös SA Valgamaa Arenguagentuuri ja osaühinguga Aabenest.

I. HELME VALLA RUUMILISE ARENGU PÕHIMÕTTED

1. Helme valla väärtused

Helme vald asub Eesti lõunaosas Valgamaal. Valla pindala on 313 ruutkilomeetrit, ulatus põhjast lõunasse on 19 km, idast läände 25,5 km. Vald omab piiri lõunas Läti Vabariigiga, idas Hummuli ja Puka vallaga, põhjas Põdrala vallaga ja lääne-loodesuunas Viljandi maakonna Karksi ja Tarvastu vallaga.
Helme valla eripäraks on paiknemine kahe maakonna ja kahe riigi piiril, suur kaugus Tallinnast ning Tõrva linna paiknemine valla sees. Valla keskus asub Tõrva linnas.
Suurematest teedest läbib valda Valga-Uulu maantee. Rahvastiku tihedus on ~ 8 inimest ruutkilomeetril. Seisuga 01.01.2007 on Rahvastikuregistri andmetel Helme valla elanikuks registreeritud 2345 inimest, võrreldes 01.01.2006 on valla elanike arv vähenenud 30 inimese võrra. Valla territoorium jaotub 14 külaks ja üheks alevikuks.

Üldplaneeringu koostamise protsessis toimunud avalikel arutelude ja töökoosolekute tulemusel selgusid valla peamised väärtused, milleks on:

- hästi säilinud ajalooline asustus- ja maakasutusstruktuur
- hästi säilinud külastruktuur ja ümberehitustest valdavalt rikkumata hoonestus
- hästi säilinud traditsiooniline õuestruktuur
- maastikku järgivad õgvendamata ajaloolised külateed
- selgelt eristuva iseloomuga ja väärtustega piirkonnad
- atraktiivne ja kõrge keskkonnaväärtusega Helme ümbrus, Taagepera loss, Barclay de Tolly mauseleum, Tündre järve ja Õhne jõe puhkealad;
- tootmisaladena Roobe , Patküla, Peebu ja Linnaküla tootmisalad
- olemasolev kultuuripärand ja piirkonna ajalooline taust
- Helme kihelkond oli vanimaid Eestis, olles esmakordselt nimetatud 1329.a. seoses leedulaste sõjaretkega. Tartu piiskopi ja ordu vahelisel maajagamisel 1224.a. jäi see muistse Sakala maakonna osana ordule.
- arhitektuurilised väärtused (kirik, kalmistu, ordulinnuse varemed, Mats Erdelli kabel);
- puhas ja tervislik looduskeskkond;
- loodusilmeline ja metsatüüpide rikas mets ning lammialad;
- tulunduslik põllundusmaa;
- vaadete avatus (sh väärtuslikele maastikuelementidele);

Käesoleva planeeringu koostamisel on lähtutud põhimõttest, et Helme valla maakasutus- ja ehitustegevus toimiks elamisväärset keskkonda pakkuvalt ning oleks orienteeritud pikaajaliselt kestvatele lahendustele. Planeerimis- ja ehitusalastes küsimustes tuleb esikohale seada avalikud huvid.

Üldplaneeringu koostamisel arvestati Helme valla arengukavast tulenevat valla visiooni:

- Helme-Tõrva piirkond on ühinenud üheks suureks omavalitsuseks
- Helme-Tõrva on investeerijatele atraktiivne ja ettevõtlust soosiv piirkond
- Helme-Tõrva on meeldiv elupaik- turvaline, heakorrastatud ja inimsõbralik
- Helme-Tõrva on avatud, puhta looduse, turismi soosiv ja edendav, kultuuri ja sportimisvõimalusi pakkuv koostööaldis piirkond
- Piirkonna keskus on Tõrva linn

2. Helme valla ruumilise arengu eesmärgid

Üldplaneeringu koostamise protsessi käigus arvestati maakonna riskianalüüsis välja toodud ohtudega, analüüsiti põhjalikult valla keskkonnaväärtusi, arutati läbi ning analüüsiti erinevaid arenguvõimalusi ja –ideid. Motiveerimine, kaalutlemine ja elluviimisega kaasneda võivate mõjude hindamine on läbinud kogu planeeringu koostamise protsessi, mille käigus analüüsiti, millised on üldplaneeringuga kavandatu kultuurilised ja sotsiaalsed mõjud ning kuidas kavandatu sobib looduskeskkonda. Läbi kaalutlemise, motiveerimise ja mõjude hindamise on jõutud valda edendavate ning olemasolevaid keskkonnaväärtusi kõige enam arvestavate ja edasiarendavate lahendusteni.

Helme valla üldplaneeringu kõige olulisem eesmärk ja ruumilise arengu tingimus on tagada valla keskkonnaväärtuste hoidmine ja tasakaalustatud edasiarendamine ning keskkonnaväärtuste kasutamine valla arengu soodustamiseks neid väärtusi kahjustamata.

Valla keskkonnaväärtustest lähtuvalt on ruumilise arengu põhimõtted:

- olemasoleva asustusstruktuuri ja miljööväärtuslike piirkondade säilitamine ja arendamine;
- turismiteenuste ja puhkevõimaluste arendamine ja mitmekesistamine. Puhkealade avaliku kasutamise tagamine;
- olemasolevate tootmisalade arendamine ja vajadusel laiendamine;
- looduskeskkonna säilitamine;
- kvaliteetsete esmateenuste kättesaadavuse tagamine;
- elulaadi säilitamine.

Helme valla üldplaneeringuga ei kavandata olulisi muudatusi väljakujunenud asustusstruktuuris. Ruumilise arengu põhimõtetes nähakse valda elupaigana kauni looduse keskel ning puhkepiirkonnana. Sellest lähtuvalt on üldplaneering keskendunud looduskauni elukeskkonna ja traditsioonilise elulaadi säilitamisele ning edasiarendamisele.

Aktiivsemat elamuehitust nähakse eelkõige Tõrva linna ümbruses, kuid piirkonna atraktiivsuse tõttu ka Taagepera lossi ümbruses.

Tootmisalade osas olulisi muudatusi üldplaneeringuga ei kavandata, uued tootmisalad on planeeritud olemasolevate lähedusse eesmärgiga, et tekiks sünergia, olemasolevatel oleks võimalus laieneda ja infrastruktuur on osaliselt olemas. Majanduslikult ja ka keskkonnakaitse seisukohalt on otstarbekas kasutusele võtta endised tootmisalad, kuna tootmiseks vajalik infrastruktuur on olemas ja eeldusel, et algselt on asukoht valitud optimaalselt, mõjutab olemasolevate tootmisalade kasutuselevõtt keskkonda kõige vähem.

Ulatuslikud metsa- ja sooalad ning rohke kultuuripärand teevad valla atraktiivseks puhke- ja elamiskohaks. Tulenevalt piirkonna looduskeskkonnast ja siin pesitsevate ulukite arvukusest sobib Helme vald jahiturismiga tegelemiseks, samuti pakub vald mitmeid võimalusi loodus- ja matkahuvilistele. Puhkealade määramisel on aluseks võetud traditsiooniliste puhkekohtade paiknemine vallas, kuna nendes piirkondades on olemas nii puhkemajanduse traditsioonid kui ka vajalik infrastruktuur. Kaardile on kantud planeeritav gaasitrass, perspektiivsed kergliiklusteed, matkarajad, mootorsaanide rada ja Õhne jõe veetee.

II. ÜLDISED MAAKASUTUS- JA EHITUSTINGIMUSED

Üldplaneeringuga on esitatud maa-aladele uusi võimalikke kasutusviise maade reserveerimise ehk uute otstarvete kavandamise näol. Maakasutuse juhtfunktsioon on ala põhimõtteline kasutusviis, s.t. kogu tegevus sellel alal on allutatud põhisihtotstarbest tulenevale eesmärgile. Näiteks reserveeritud elamumaa tähendab sellist ala, mille peamiseks maakasutuse viisiks on elamumaa ja sellega seonduvad kõrvalkasutusviisid nagu äri, liiklus, haljastus jne. Maakasutuse juhtfunktsioonide loend on esitatud lisas nr 2.

Detailplaneeringuga võib täpsustada maakasutuse sihtotstarvete lubatud kasutuse mahte, mida võib väljendada protsentides.

Ehitamisel arvestada lisaks riigimaanteede kaitsevööndile ka sanitaarkaitsevööndiga, lähtudes riigimaanteede perspektiivsest liiklussagedusest. Detailplaneeringutes näha ette kohalike teede võrk ja nende sidumine riigimaanteedega, arvestades ühistranspordi arendamise kavadega.

Ehitusprojekti seletuskiri peab sisaldama ehitamise käigus tekkiva ehitusprahi käitlemise, samuti juhiseid prügi käitlemisel edaspidise ekspluatatsiooni käigust.

Ehitusloa väljastamise tingimuseks on kohustada jäätmevaldajat korraldama jäätmete üleandmise jäätmeluba omavale või jäätmeregistris registreeritud jäätmekäitlejale.

Soovitatavalt mitte kasutada ehitustegevuseks väärtuslikke põllumaid. Väärtuslike põllumaadena tuleb käsitleda põllumaid, mille hindepunkt on kõrgem kui 40. Parandatud maade kruntimisel ja hoonestamisel tuleb arvestada maaparandussüsteemidega.

Ehitamise vajadus rohelise võrgustiku aladele peab olema põhjalikult läbikaalutud ja põhjendatud, järgida tuleb ehitiste mõju maastikule ja rohevõrgustiku toimimisele. Arhitektuursed lahendused peavad arvestama kohaliku maastikulise situatsiooni ja arhitektuursete tavadega.

Ehitise püstitamiseks maatulundusmaa sihtotstarbega katastriüksusele, millel ei asu ehitisi, moodustatakse iseseisev ehitise alust ning selle teenindamiseks vajalikku maad hõlmav katastriüksus, mille sihtotstarbe määrab detailplaneeringu koostamise kohustuse puudumise korral Helme vald ehitise kasutamise otstarbe alusel. Maatulundusmaale ehitamisel koostatakse ehitusprojekt ja väljastatakse ehitusluba ehitusseaduses sätestatud korras.

Käesoleva üldplaneeringuga väljaspool määratud või reserveeritud alasid maakasutuse sihtotstarbeid ei muudeta ega nende määramist ei piirata ning sihtotstarvete määramist ja muutmist nendel aladel ei käsitleta üldplaneeringu muutmisena.

Juhul, kui kinnistu asub looduskaitsealal, kaitsealuse pargi alal või kinnistul paikneb looduse üksikobjekt, kaitsealuse liigi püsielupaik tuleb vastavalt looduskaitseseaduse § 14 lg 1 projekteerimistingimuste, ehitusloa ja väikeehitise rajamise nõusoleku väljastamisel, detailplaneeringute koostamisel arvestada looduskaitseseaduses sätestatud kitsendustega ning taotleda vajalikud Valgamaa Keskkonnateenistuse kooskõlastused.

Muinsuskaitsealal projekteerimistingimuste väljastamisel ning detailplaneeringute koostamisel tuleb arvestada muinsuskaitseseaduses sätestatud kitsendustega ning taotleda vajalikud muinsuskaitseameti kooskõlastused.

1. Elamuehituse üldpõhimõtted

Perspektiivsete elamualadena reserveeritakse eelkõige Tõrva linna ja Taagepera lossi ümbruse maad. Elamumaale ei kavandata kortermajade ehitamist.

Hajaasustatud aladel elamute ja kõrvalhoonete rajamisel peab säilima küladele iseloomulik struktuur – hoonete (hoonegruppide) paigutus maastikus ja elamute omavahelise kauguse määramisel lähtutakse konkreetses külas välja kujunenud struktuurist ja ehitusjoonest. Uued hooned peavad sobima piirkonnas välja kujunenud ehituslaadiga, mis on vajalik piirkonna maastikulise terviku ja miljöö säilitamiseks. Järgima peab traditsioonilisi ehitusmahtusid, ehitusmaterjale, arhitektuurseid lahendusi (katusekalded, välisviimistlusmaterjalid, fassaadi paiknemine tee suhtes jne).
Elamuehituses on põhiliseks ühepereelamute ehitamine. Soovitav on rajada kuni 2-korruselised katuse-, ärkli- või mansardkorrusega elamud, kõrgusega 11 meetrit, katusekalle 15-45 kraadi.

Ehitamisel juhinduda alljärgnevatest põhimõtetest:
1. järgida traditsioonilisi ehitusmahtusid, ehitusmaterjale, arhitektuurseid lahendusi (katusekalded, välisviimistlusmaterjalid, fassaadi paiknemine tee suhtes jne);
2. uued hooned sobitada piirkonnas välja kujunenud ehituslaadiga, ning arvestada piirkonna maastikulist tervikut ja miljööd;
3. arvestada küladele iseloomuliku struktuuri – hoonete (hoonegruppide) paigutust maastikus.

Ehitise püstitamisel tuleb arvestada, et selle juurde rajatavad kommunikatsioonid (teed, elektriliinid jt) ei muudaks maastiku esteetilist väärtust. Ehitiste paigutamisel hajaasutusse arvestada loodusliku ümbrusega, võimalusel säilitada olemasolev kõrghaljastus.

Soovitavalt eelistada vanade talukohtade ja olemasolevate teede korrastamist uute rajamisele. Soovitavalt mitte tekitada üle 5-kraadiseid katusekalde erinevusi ühes ja samas hoonetegrupis. Õuealale ehitamisel arvestada hoonestuse sobivust õueala miljöösse. Selleks, et talu moodustaks terviku peaksid talu hooned arhitektuurilt omavahel sobima, hoonete väliskuju, kasutatud materjalid ja detailid peavad olema võimalikult sarnased, hoonete katused sarnase stiili ja kaldega.

Kompaktse asustusega elamupiirkonnad planeeritakse Tõrva linna ümbrusesse olemasolevate elamumaade laiendustena, sest ühisvee- ja kanalisatsioonitrassid on olemasoleval elamumaal juba olemas ning nende edasiarendamine planeeritavale elamumaale on majanduslikult otstarbekam.
Kompaktse asustusega elamupiirkond planeeritakse piirkonna atraktiivsuse tõttu ka Taagepera ja Ala külla, kus olemasolevad ja loodavad hoonetegrupid peavad moodustama ehitusliku terviku.

Ilusate vaadete ja maastiku tõttu on perspektiivne hajaasustusega elamumaa Väike Emajõe ääres ja Õhne jõe ääres.

Reserveeritud elamumaale nähakse ette:
1. kuni kahe korruseliste ühepereelamute, kaksikmajade või ridaelamute rajamist;
2. minimaalseks krundi suuruseks reserveeritud elamualadel on 2000 m²;
3. ühele elamukrundile on lubatud ehitada elamule lisaks kuni kaks kõrvalhoonet;
4. lubatud on kaubandus-, teenindus- ja büroohoonemaa kõrvalfunktsioon 20 % ulatuses;

5. ühisvee- ja kanalisatsioonitrasside rajamine toimub vastavalt ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamise kavale. Detailplaneeringute koostamisel ja projekteerimistingimuste väljastamisel arvestatakse ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamise kavas esitatud tingimuste ja nõuetega.

Reserveeritud elamumaana (EV)on planeeringusse kantud:
1. Ala küla kompaktselt hoonestatud külakeskuse laiendusena elamumaad,tähis Ala küla kaardil EV 1;
2. Patküla küla kompaktselt hoonestatud külakeskuse välja arendamiseks elamumaa tähis Patküla küla kaardil EV 2,EV3;
3. Pettajärve aiandusühistu kompaktselt hoonestatud elamumaa tähis Pettajärve kaardil EV 4;
4. Taagepera küla kompaktselt hoonestatud külakeskuse laiendusena elamumaad tähis Taagepera küla kaardil EV 5, EV7;
5. Ala külas planeeritav elamumaa Ala küla kaardil tähisega EV8; EV9; EV10;
6. Tõrva linna ümbruses tiheasustusega elamumaad tähis Helme valla kaardil EV 40, EV41.

Reserveeritud elamumaadel detailplaneeringute koostamise käigus näha ette liikluskorralduse planeerimisel planeeritava teedevõrgu sidumine kohaliku teedevõrguga.

2. Üldkasutatava hoone maa

Helme valla üldplaneeringuga ei reserveerita täiendavalt üldkasutatavate hoonete ja nende teenindamiseks vajalikku maad. Planeeringuga on määratletud olemasolevate haridus - ja lasteasutuste, spordihoone, sotsiaalhoolekande asutuste, kultuuriasutuste ja kohaliku omavalitsuse hoonete ja rajatiste alune ning nende teenindamiseks vajalik maa.

Üldkasutatava hoone maad (AA) on:

1. Ala kooli maa, tähis Ala küla kaardil AA1
2. Helme alevikus kutseõppekeskuse hoonete maa, tähis Helme aleviku kaardil AA2, AA3, AA4, AA5
3. Linna külas staadioni, ujula, kool-lasteaia hoonete maa, tähis Linna küla kaardil AA6
4. Helme sepikoja maa, tähis kaardil Helme aleviku kaardil AA7. Helme sepikotta planeeritakse rajada turismiinfopunkt ja muuseum
5. Koorküla rahvamaja maa, tähis Helme valla kaardil AA9
6. Kalme külaseltsi maja maa, tähis Helme valla kaardil AA10
7. Taagepera külas asuv vana aida maa, tähis Taagepera küla kaardil AA12, taotletakse munitsipaalomandisse otstarbega rajada Taagepera raamatukogu-külakeskus
8. Helme kalmistu maa, tähis Helme valla kaardil K1
9. Ala kalmistu maa, tähis Helme valla kaardil K2

3. Tootmismaa

Tootmise arendamisel tuleks kõigepealt kasutusele võtta juba olemasolevad tootmishooned, alles seejärel ehitada üldplaneeringuga reserveeritud tootmisaladele. Uute tootmishoonete laiendamisel ning vanade tootmishoonete kasutusele võtmisel peab arvestama, et laiendatav/rajatav ettevõte mahuks ära tootmisalasse koos temaga kaasneva piiranguvööndiga.

Käesoleva üldplaneeringuga on reserveeritud ettevõtluse tarbeks:

- Ala külas tootmismaa tähisega Ala küla kaardil TT1, TT2
- Peebu tootmisalal maad tähisega Helme aleviku kaardil TT3, TT4, TT5
- Linna külas olemasoleva tootmismaa laiendus tähisega Linna küla kaardil TT6
- Patküla külas olemasoleva tootmismaa laiendus tähisega Patküla küla kaardil TT7, TT8, TT9
- Roobe külas olemasoleva tootmismaa laiendus tähisega Roobe küla kaardil TT10, TT11, TT12
- Taagepera külas tootmismaa tähisega Taagepera küla kaardil TT13
- Tõrva linna ääres tootmismaa tähisega Helme valla kaardil TT 14.
- Kalme külas tootmismaa, tähis Helme valla kaardil TT15

Planeeringuga välistatakse tootmishoonete rajamine ja renoveerimine kui kaasneb:

1. negatiivne mõju elukeskkonnale (müra, lõhnad, heitgaasid jms);
2. suur keskkonnarisk

Detailplaneeringu koostamisel korraldatakse keskkonnamõju strateegiline hindamine vastavalt keskkonnamõjuhindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusele juhul, kui kavandatav tegevus on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga.

Tootmisettevõtte territooriumist tuleb 20 % haljastada, millest kõrghaljastus moodustab 60%. Tootmismaadel parkimine ja liikluskorraldus lahendatakse kinnistu siseselt.

4. Puhke- ja virgestusmaa

Puhkealade määramisel võeti aluseks juba traditsiooniliste puhkekohtade paiknemine vallas. Puhkealade arendamine on seotud aktiivse spordiga, vaba aja veetmisega ning loodusturismiga.

Puhke ja virgestusalade määramise ja arendamise eesmärk on kujundada Helme vallast turismi sihtkoht, mille hea maine põhineb siinsel loodusel, kultuuripärandil ja rahvuslikel traditsioonidel. Selleks tuleb mõjutada turistide voogusid, levitades positiivset infot nii sise- kui ka välisturul ning soodustada turismiga tegelevate institutsioonide koostööd erinevate turismivaldkondade arendamisel. Turismi on vaja arendada säästlikkuse põhimõttel. Määravaks saab turismiga seotud erinevate huvirühmade tihe koostöö.

Prioriteedid:

- aidata kaasa Taagepera lossi baasil tekkinud puhke- ja konverentsikeskuse arengule;
- renoveerida Barclay de Tolly mausoleumikompleks;
- jätkata turismiobjektide infotahvlite ja suunaviitadega varustamist;
- jätkata Helme ordulinnuse varemete ja selle ümbruse korrastamist;
- koostada Helme ordulinnuse varemete konserveerimise projekt;
- teostada etappide kaupa Helme ordulinnuse konserveerimine;
- toetada Taagepera puhkepiirkonna arengut ning paruni kalmistu korrastamist;
- käivitada suvisel hooajal turismiinfopunktid valla turismivaatamisväärsuste juures;
- rajada teemapark Helme ja Põdrala valla ning Tõrva linna piirkonnas koostöös naaberomavalitsustega;
- taotleda raadiointernetivõrgu leviala tekitamist Helme valla külade tarvis;
- rajada Helme-Linna küla kõnni- ja jalgrattatee;
- korrastada Koorküla koobaste ümbrus koos sillaga;
- võtta osa turismimessidest;
- tutvustada Helme valda kui (sise)turismi sihtkohta;
- soodustada maanteeäärse teenindusvõrgu väljaarendamist ettevõtjate poolt;
- taotleda munitsipaalomandisse Helme sepikoja hoone valla turismi edendamise tarvis;
- osaleda VIA Hanseatica arengustrateegia elluviimisel, selle transpordikoridori ja turismitoodete arendamisel;
- Soodustada Väike-Emajõe, kui turismiveetee ja selle lähiümbruse arengut.

Lähemas tulevikus peaks Helme valla turismitoodetest kasvava trendina jätkuma aktiivse puhkuse ja talupuhkuse areng

Üldplaneeringuga kavandatakse lautrikohad Väike Emajõele. Skuutritega Väike Emajõele minek on lubatud ainult nimetatud lautrikohtades.

Puhke ja virgestusmaana reserveeritakse alljärgnevad maa-alad:

1. Vaatlustorni ümbrus Jõgeveste külas, tähis Helme valla kaardil PP1
2. Taagepera lossi ümbrus,planeeritav golfiväljak tähis Taagepera küla kaardil PP2
3. Helme ümbruse matkarada, tähis Taagepera küla kaardil PP3
4. Linna küla külaplatsi maa, tähis Linna küla kaardil PP4
5. Patküla küla maa, tähis Patküla küla kaardil PP5
6. Kalme külaplatsi maa, tähis Helme valla kaardil PP6
7. Karjatnurme külaplatsi maa, tähis Helme valla kaardil PP7
8. Motokrossi rajana kasutatav maa Helme aleviku lähedal, tähis Helme valla kaardil PP8
9. Off- roadi rada Jõgeveste külas, tähis Helme valla kaardil PP9

10. Jahilasketiir Rullil, tähis Helme valla kaardil PP10
11. Ala külas Õhne jõe äärde planeeritav puhkeala, tähis Ala küla kaardil PP11.
12. Linna küla maa, tähis Linna küla kaardil PP12
13. Patküla külaplatsi maa, tähis Patküla kaardil PP13
14. Taagepera külaplatsi maa, tähis Taagepera küla kaardil PP 14

Punktides 5, 7, 8, 12, 13 loetletud maad taotletakse Helme valla munitsipaalomandisse.

Detailplaneeringute koostamisel ja ehitustegevuse korraldamisel puhke ja virgestusaladel lähtub Helme Vallavalitsus üldplaneeringu punktis 4 toodud prioriteetidest.

Valla territooriumil asuvad kaitstavad looduskaitse- ja muinsuskaitseobjektid ning väärtuslikud looduskooslused, mis tutvustamise eesmärgil tuleb siduda jalgrattamarsruutidega ja matkaradadega.

Kõikidele puhkealadele tagatakse avalik juurdepääs. Eratee omanikuga sõlmitakse leping eratee avalikuks kasutuseks määramise kohta vastavalt teeseadusele. Parkimise korraldamine täiendava teenindusfunktsioonita puhkealal või puhkeala lähipiirkonnas toimub koostöös maaomanike ja vallavalitsusega.
Puhkealade ja teeninduseks vajalike objektide kavandamisel tuleb näha ette turvariske ennetavad ja maandavad meetmed.

5. Detailplaneeringu koostamise kohustusega alad ja juhud

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on läbi planeeringuprotsessi tagada parem keskkonna kvaliteet.

Detailplaneeringu koostamise kohustusega aladeks määratakse:

- Taagepera külas kavandatavad kompaktse asustusega maa-alad;
- Ala külas kavandatavad kompaktse asustusega maa-alad
- Helme alevik ja Peebu tootmisala;
- Linna küla kavandatavad kompaktse asustusega maa-alad;
- Patküla küla kavandatavad kompaktse asustusega maa-alad
- Roobe küla tootmisalad
- Pettajärve aiandusühistu elamumaa
- miljööväärtuslikud alad;
- Väike- Emajõe lautrikohad;
- puhkeala, kui alal on planeeritud puhkemajanduslike teenuste osutamine või vajalik on liigendada ja korrastada puhkeala seesmist struktuuri;

Detailplaneeringu koostamine on kohustuslik järgmistel juhtudel:

- ranna ja kalda piiranguvööndis ehitamisel;
- hajaasustatud kohtades maa-ala kruntideks jagamisel elamuehituse eesmärgil, kui soovitakse ehitada enam kui viiest pereelamust koosnevat hoonete gruppi;
- kämpingu või motelli rajamisel;
- autoteenindusjaama, bensiinijaama rajamisel;
- tootmise/tööstuse planeerimisel, kui tootmisest tulenevad negatiivsed mõjud (müra, saast, heitgaasid jms) väljuvad tootmismaa piiridest ning mõjutavad lähiümbrust või kavandatakse rajada üle 1000 m^2 ehitusaluse pinnaga tootmis- või laohoonet. Koos detailplaneeringuga tuleb hinnata majandusele, sotsiaalsele ja looduskeskkonnale avalduvaid mõjusid planeeringu koostamise käigus;
- uue tootmisala planeerimisel.

Vald võib põhjendatud vajaduse korral algatada detailplaneeringu koostamise aladel ja juhtudel, mille puhul üldreeglina detailplaneeringu koostamise kohustust ei ole.

6. Miljööväärtuslikud alad

Miljööväärtusega aladeks on väärtuslikud maastikud ja miljööväärtuslikud hoonestusalad. Miljööväärtusega aladel taotletakse väärtuslike maastike, ajaloolise miljöö ning ehitiste säilitamist, uurimist, taastamist ja eksponeerimist. Väärtuslikud maastikud on määratletud lähtudes kultuurilis-ajaloolisest, rekreatiivsest, esteetilisest, looduslikust ja identiteediväärtusest.

Miljööväärtuslikeks aladeks on kõik muinsuskaitse all olevad üksikobjektid. Ala ulatuseks on objekti ümber olev kaitsevööndi ulatus. Kaitsevööndiks on 50 m laiune maa-ala mälestise väliskontuurist või piirist arvates, kui mälestiseks tunnistamise õigusaktis ei ole ette nähtud teisiti. Muinsuskaitsealal projekteerimistingimuste väljastamisel ning detailplaneeringute koostamisel tuleb arvestada muinsuskaitseseaduses sätestatud kitsendustega ning taotleda vajalikud muinsuskaitseameti load.

Riikliku tähtsusega väärtuslikuks maastikuks on määratud Helme ümbrus, hõlmtes ligi 1391 ha. Ala sisse jäävad Helme alevik, Kirikuküla ja Möldre küla. Ala väärtus seisneb:

- vaheldusrikkas maastikus

alal on Sakala kõrgustikule omased kõrgendikud ja nende vahele jäävad sügavad orud. Lossimägedes kasvavad puud moodustavad koos endise Helme mõisa pargiga vabakujulise pargi. Pargis on rohkesti vene ja euroopa lehiseid, halle ebatsuugasid, täpilisi viirpuid, siberi nulge, mitu suurt elupuud, kokku 28 liiki. Tõrva linna ääres asub Pokardi oja org (Tikste org), mis on järsuveeruline ürgorg, mille lammi laius on 150-250 meetrit algab Helme kirikumõisa alt ja suubub Õhne jõe orgu.

- ajaloolistes objektides

ordulinnuse varemed, Helme koobastik ja Ohvriallikas, Helme kolmelöövilise maakivist kiriku varemed. Endises Helme pastoraadihoones on kohalike kodu-uurijate sisustatud Helme koduloomuuseum. Helme kalmistu, kus on tuntud rahvusliku liikumise tegelaste, kirjameeste, pedagoogide ja teadlaste hauad. Kalmistust põhja pool Kõrgemäe paljandil asub ohvrikivi, nn. "Orjakivi". Alal on head võimalused loodus-ja kultuuriturismi arendamiseks, alal on mitmeid vaatamisväärsusi, ilus maastik ka läbisõiduks.

Soovitused maakasutuse ja hoolduse osas ala piirides:

Helme pargi hooldusel ja korrastamisel konsulteerida oma ala asjatundjatega. Tagada vajalikud hooldustööd ordulinnuse varemete ja teiste muinasmälestiste ümbruses. Säilitada / korrastada mõisahooneid, parki ja pargiteid, vältida uute ehitiste paigutamist parki. Kõrge boniteediga põllumaad tuleb hoida kasutuses põllumajandusliku maana.

Valga maakonna teemaplaneeringus on maakondliku tähtsusega väärtuslikud alad:

1. Tündre järve ümbrus

Tündre järv on 72,9 ha pindalaga veekogu, mida ümbritsevad ilusad metsad ja mis paikneb küllaltki kaugel suurematest asulatest ja järve ümbrus on väherahvastatud, siin on puhas loodus ja head tingimused loodusturismiks. Ala ongi eelkõige esteetilise ja loodusliku väärtusega perspektiivne looduskaitse- ja puhkeala.

Soovitused maakasutuse ja hoolduse osas ala piirides:

Hoiduda tuleks lageraiete tegemisest ala piirides. Järve äärsed luhad tuleks hoida avatuna säilitamaks vaateid.

2. Õhne jõe lähiümbrus

Ala hõlmab Õhne jõe äärset piirkonda alates Hummuli valla piirist kuni maakonna Viljandimaa poolse piirini. Õhne jõgi ise on üks väheseid looduslähedases seisus jõgesid Eestis. Jõe ääres paikneb palju väärtuslikke objekte, eelkõige erinevas vanuses kivikirstkalmeid. Hoidmist ja taastamist vajavad jõeäärsed luhad. Loomulikkust lisab see, et

Õhne jõge on vähe kraavitatud. Tähelepanuväärne on Õhne jõe ürgorg Koorküla mõisa ning Tõrva lähedal. Potentsiaali lisab veematkade korraldamise võimalus pärast jõe puhastamist ning laagriplatside väljaehitamist.

Soovitused maakasutuse ja hoolduse osas ala piirides:

Erilist tähelepanu tuleks pöörata jõeäärsete luhtade traditsioonilisele hooldusele ja võimaluse korral ka taastamisele. Paljudes kohtades vajaks jõeäär võsast puhastamist tagamaks ilusaid vaateid jõele. Mõelda võiks vanade veskikohtade taastamisele. Arvestada, et suur osa piirkonnast on nõrga põhjaveekaitstusega ala.

3. Taagepera - Ala

Ala hõlmab Taagepera ja Ala külasid Õhne jõe ääres.

Kompleksi moodustavad Taagepera loss ja park, hästihooldatud majad ja krundid Taagepera külas. Looduskaitsealune lossipark on üks liigirikkamaid (97 liiki) parke Lõuna-Eestis. Ala sisse jäävad veel muinasmälestistena arvel olevad kivikalmed (3 tk.), orjakivi, Taagepera paruni kalmistu, Püha- Johannese kirik ja kalmistu. Püha Johannese kirik rajati 1674. aastal mõisniku Stackelbergi korraldusel. Puutorniga kirik on ka praegu heas korras. Kalmistu on rajatud arvatavasti 1773. aastal, seal paikneb ka talupoeg Mats Erdelli perekonnakabel. Kalmistul asub ka II maailma-sõjas hukkunute ühishaud.

Soovitused maakasutuse ja hoolduse osas ala piirides:

Oluline on hoida kasutusel kõiki põllu- ja rohumaid ning tähelepanu pöörata jõeäärsete luhtade traditsioonilisele hooldusele. Asustuse säilimist tuleks igati toetada. Taluehituste renoveerimisel tuleks arvestada kohalike traditsioonidega.

4. Holdre ümbrus

Ala hõlmab 1085 ha Õhne jõest põhja poole jäävat Holdre küla osa. Maastikuliselt on tegemist Sakala kõrgustiku lõunaossa jääva tasasema alaga, mille põhjapoolne osa on kena vana talumaastikustruktuuri meenutav ala. Hästi on säilinud Egeri järve lähedusse jääv endine Peetri küla, Saksniidu oja luht ja heinamaad. Holdrest lõunasse jääb laialdane Eera mets, mis ulatub Läti piirini. Endises Holdre mõisas (Hollershov, oli olemas enne Liivi sõda) väärib märkimist juugendstiilis loss (ehitati 1910.a. paiku). Vaadeldava ala piiresse jäävad maakonna keskmisest kõrgema mullaviljakusega (40 hindepunkti) põllumaad.

Soovitused maakasutuse ja hoolduse osas ala piirides:

Oluline on hoida põllumajanduslikus kasutuses hea mullaviljakusega põllumaid ja rohumaid, tähelepanu tuleks pöörata jõeäärsete luhtade traditsioonilisele hooldusele.

5. Jõgeveste ümbrus

Ala keskmeks ning peamiseks turistide tõmbenumbriks on Barclay de Tolly mausoleum.

Looduslikuks väärtuseks on Väike- Emajõe ääres Jõgeveste luhaniit, mille idaservas on segamets. Maanteest lõunasse jääb pikk ribaline struktuur põllu-, karja-, heina- ja metsamaadest. Peamiseks probleemiks on maastikulise dimensiooni puudumine, kõige keskus on mausoleum.

Soovitused maakasutuse ja hoolduse osas ala piirides:

Oluline on hoida põllumajanduslikus kasutuses kõrge mullaviljakusega põllumaid ja rohumaid, eriti nende traditsioonilistes asukohtades. Asustuse säilimist tuleks igati toetada. Võimaluse korral tuleks tegelda jõeäärsete luhtade hooldusega. Lõpetada tuleks mausoleumi taga asuva majakese remontimine. Väljaehitamist vajaks korralik parkimisplats mausoleumi juurde viiva tee äärde, korrastamist maantee ja mausoleumi vahele jääva parkmetsa ala.

Üldplaneeringuga määratletakse täiendavalt miljööväärtuslikeks aladeks:

1. Koorküla koopad, tähis Helme valla kaardil M10
2. Koorküla mõisaait, tähis Helme valla kaardil M11
3. Vaade Taagepera lossile teelt 2319, tähis Taagepera küla kaardil M12
4. Hella Wuolijoki sünnikoht, tähis Helme valla kaardil M13

5. Jaan Sootsi sünnikoht Küti talu, tähis Helme valla kaardil M14
6. Sooglemäe talu ümbrus, tähis Helme valla kaardil M15
7. Holdre kordon, tähis Helme valla kaardil M17
8. Koorküla sild, tähis Helme valla kaardil M18
9. Holdre vesiveski sild, tähis Helme valla kaardil M19
10. Jõgeveste vana mõis, tähis Helme valla kaardil M20
11. Vene mänd, Asu talu, Jõgevestes, tähis Helme valla kaardil M21
12. Roobe veski ja kindral Paul Lille mälestustahvel, tähis valla kaardil M22
13. Kalme veski, tähis valla kaardil M23
14. Ait-kuivati Vanamõisa katastriüksusel ja selle lähiümbrus M24

Tasakaalu hoidmiseks olemasolevate miljööväärtuste ja loodavate lahenduste vahel ning miljööväärtuslike piirkondade eripära säilimiseks tuleb uute hoonete ehitamisel, olemasolevate hoonete renoveerimisel ja juurdeehituste tegemisel järgida järgmisi põhimõtteid:

- uute hoonete ehitamisel tuleb järgida olemasolevat õuestruktuuri, hooned paigutada õuel traditsiooniliselt;
- rajatavad hooned peavad sobima miljöösse, hooned peavad olema olemasolevatega sarnaste gabariitidega ehitusaluse pinna ja mahu poolest ning katusekaldega;
- olemasolevate hoonete remontimisel ja juurdeehituste tegemisel tuleb järgida hoonete arhitektuuri;
- säilima peavad akende ja uste kuju, asend fassaadil ja seinas, ruudujaotus.

Miljööväätuslikele aladele jäävate kinnistute jagamisel ja ehitusalade määramisel või alale mitte iseloomulike ehitiste püstitamisel on Helme vallal õigus nõuda detailplaneeringu koostamist.
Muinsuskaitsealal projekteerimistingimuste väljastamisel ning detailplaneeringute koostamisel tuleb arvestada muinsuskaitseseaduses sätestatud kitsendustega ning taotleda vajalikud muinsuskaitseameti load.

Muinsuskaitseseaduse § 25 lõike 2 kohaselt on muinsuskaitseameti loata kinnismälestise kaitsevööndis keelatud teostada alljärgnevaid tegevusi:

1. maaharimine, ehitiste püstitamine, teede, kraavide ja trasside rajamine ning muud mulla- ja ehitustööd;
2. puude ja põõsaste istutamine, mahavõtmine ja juurimine.

Helme vallas riikliku kaitse all olevad muinsuskaitselised väärtused asukohtade lõikes on esitatud lisas nr 4.

Avalik-õigusliku isiku omandis oleval kinnisasjal asuva kinnismälestise juurde on igaühel vaba juurdepääs. Eraõiguslik isik, kelle kinnisasjal mälestis asub või kelle kinnisasja tavakohane juurdepääsutee mälestiseni viib, peab tagama igaühe vaba läbipääsu mälestiseni päikesetõusust loojanguni. Mälestiseks olevasse ehitisse või selle õue pääseb omaniku või valdaja lubatud ajal ja korras. Muinsuskaitseamet võib juurdepääsu kinnismälestisele piirata, kui vaba juurdepääsuga ohustatakse mälestist.

7.Väärtuslik põllumaa

Traditsiooniliselt on piirkond olnud põllumajanduspiirkond ning toimiv loomakasvatus ja taimekasvatus on vallas olemas. Põldude majandamine on oluline külamaastiku ajaloolise, esteetilise ja loodusliku väärtuse säilitamiseks.
Üldplaneeringuga on määratletud väärtuslikeks põllumaad, mida nende massiivsuse (hea harida), esteetilise ja ajaloolise väärtuse ning parema mullaviljakuse tõttu tuleb hoida põllumajanduslikus kasutuses.

Säilimise tagamiseks on üldplaneeringuga seatud järgmised tingimused:

- väärtuslik põllumaa tuleb kasutuses hoida põllumajandusliku maana. Metsade istutamisel tuleb tagada avatud vaadete säilimine teedega külgnevatele aladele;
- uute hoonete ehitamine väärtuslikule põllumaale on keelatud välja arvatud taluõue rajamine;
- põldude sööti jätmisel tagada niiteline kasutus.

8. Roheline võrgustik

Roheline võrgustik on ökoloogiline infrastruktuur, mis koosneb tugialadest ning neid ühendavatest koridoridest. Tugialadel asuvad olulised elupaigad ja kasvukohad ning koridorid võimaldavad liikuda erinevatel liikidel ühelt tugialalt teisele. Tugialadele on omane massiivsus, kompaktsus ja looduskaitseline väärtus, koridorid seovad omakorda tugialad tervikuks, tagades liikide leviku.
Inimese poolt kavandatava tegevusega ei tohi ohustada rohelise võrgustiku toimimist. Stabiilse rohelise võrgustiku säilimiseks on oluline säilitada metsade massiivsus ning tagada väiksemate metsaribade sidusus.

Roheline võrgustik vallas koosneb valdavalt järgmistest komponentidest: riigi- ja erametsad, lammialad ja looduslikud niidud, ojade ja jõgede kaldaalad.

Rohelise võrgustiku aladel arvestada lisaks käesolevale üldplaneeringule Valga maakonnaplaneeringu teemaplaneeringus "Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused" sätestatud tingimustest ning soovitustest.

Helme valla territooriumile jäävad alljärgnevad rohelise võrgustiku tugialad:

- Taagepera - Tündre tugiala

Asub maakonna läänetipus jäädes Holdre-Taagepera maantee ning riigipiiri vahele. 75% alast jääb Valga ning ülejäänu Viljandi maakonda. Looduslike koosluste poolest on valdavas osas esindatud okas- ja segametsad. Esineb ka väiksemaid metsalisi üleminekuid soistel aladel ja mineraalmaal. Maakonna piirile jääb looduslikult kaunis Tündre järv seda ümbritseva metsakaitsealaga, mis saab olema ka Natura 2000 võrgustiku alaks. Paikkond on eemal suurematest asulatest, teedest ja teistest infrastruktuuri objektidest ning Tündre järve ümbrus on tuntud puhkealana. Järvest kirdes asub kaitsemetsade piirkond. Ala sisse jääb ka maantee äärest kulgev Õhne jõgi, mille ääres kulgeb kaitsemetsa vöönd. Tugiala olulisust suurendab Lätimaal Eesti piiri äärest kulgev riikliku tähtsusega rohelise võrgustiku koridor

Helme valla territooriumile jäävad rohelise võrgustiku koridorid

- Ikepera koridor, pikkusega 4 km, mis ühendab Rubina-Veisjärve tugiala, Taagepera-Tündre tugiala. Valdavalt metsaga kaetud koridor kahe ulatusliku tugiala vahel Valgamaa ja Viljandimaa piiril, kus tugialad lähevad sujuvalt üle koridoriks. Metsadest umbes poole moodustavad okasmetsad, ülejäänud aladel segametsad, metsaalased üleminekud ning soised alad. Koridoris kulgeb Ikepera oja, mille kaldal Valgamaa osas asuvad kaitsemetsa kvartalid. Asustust on piirkonnas minimaalselt. Konflikt seisneb koridori ja Valga-Uulu põhimaantee lõikumises. Oletatav kahjulik mõju ulatub teest kuni 0,5km kaugusele.
- Karjatnurme – Holdre koridor

Koridor kahe suure tugiala vahel, mis valdavalt on kaetud segametsadega. Ala lõunaosas esineb ka okasmetsa ning paiknevad mõned kaitsemetsa kvartalid. Koridoris kulgeb Saksniidu oja. Koridori sisse jääb selle lõunapiiril paiknev loodukaitseobjekt – Holdre männikud. Ribastruktuuri põhjaosa kulgeb vahetult Karjatnurme asula kõrvalt. Selles kohas on ka konfliktne piirkond, mis seisneb Valga-Uulu põhimaantee lõikumises koridoriga. Oletatav kahjulik mõju ulatub teest kuni 0,5km kaugusele.

- riigi väike koridor

Ühendatavad alad: Taagepera-Tündre tugiala, Koorküla tugiala
Lai koridor maakonna edelapiiril, kaetud praktiliselt täies ulatuses sega- ja okasmetsadega. Leidub ka metsaalaseid üleminekuid ja looduslikke rohumaid. Koridori põhja ja loodeosas on rohkesti kaitsemetsi. Ala lõunaosa läbivad mitmed kraavid ning keskosast voolab läbi Õhne

jõgi. Koridori kirdeosas paiknevad üksikud hoiumetsa kvartalid ning samasse ulatub ka Koorküla Valgjärve ja Udsu järve hõlmav Natura 2000 võrgustiku eelvalikuala.
Asustus ribastruktuuri piirides praktiliselt puudub. Piirkond on eemal suurematest teedest ning teistest kahjulikest mõjudest. Koridori osatähtsust suurendab Eesti piiri ääres kulgev Läti rohelise võrgustiku riikliku tähtsusega koridor.

- Õhne jõe koridor

Ühendatavad alad: Holdre-Koorküla koridor, Vanamõisa-Härma tugiala, Võrtsjärve tugiala Viljandimaal. Kulgeb täies ulatuses mööda Õhne jõge lõunast põhjasuunas. Ainuke koridor maakonnas, mis tugineb ainult jõe kui vooluveekogu omadustele moodustada ribastruktuur. Saab alguse maakonna piirilt Holdre-Koorküla koridorist. Möödub Jeti külast, mille lähedale jääb ka väike Natura 2000 võrgustiku eelvaliku ala, läbib Tõrva linna ja sellest põhjapoole jääva Vanamõisa-Härma tugiala ning jõuab välja Võrtsjärve tugialasse Viljandimaal. Jõe ääres paiknevad peamiselt segametsade ribad, aga ka looduslikud rohumaad ja soised alad ning veidi eemal haritavad maad. Metsaaladel esineb ka kaitsemetsa. On väärtuslik ühendav koridor maakonna lõuna ja põhjaosa vahel. Valgamaa ja Viljandimaa piiril jääb koridori sisse veel üks niiduala, mis on kavas võtta Natura 2000 võrgustiku alade koosseisu. Õhne jõe ääres on mitmeid piirkondi, mis on looduslikult väga kaunid ja sobivad puhkuseks. Peamine konfliktala moodustub koridorile Tõrva linna läbides. Samas lõikub jõega ka Valga-Uulu maantee. Väiksemad konfliktalad jäävad koridori ja asulate piirimaile, kuid need pole määravaks takistuseks ribastruktuuri toimimisel.

Rohelise võrgustiku aladel on prioriteediks väärtuslike metsa-, sooalade ja poollooduslike koosluste säilitamine, erinevate liikide elupaikade ja kasvukohtade säilimine.

Rohevõrgustiku toimimise tagamiseks tuleb järgida järgmisi tingimusi:

1. arvestada rohelise võrgustikuga teede ja liinitrasside rajamisel ning tagada liikidele rändeteedel ohutus liikluskorralduslike või tehniliste lahendustega;
2. säilitada rohevõrgustiku ökoloogiline sidusus;
3. rohelise võrgustiku koridoris ehitiste ja asususTuse planeerimisel mitte lõigata läbi rohelise võrgustiku koridori;
4. soovitavalt ei tohi looduslike alade minimaalne osatähtsus rohelise võrgustiku struktuurielementidel langeda tugialas alla 90%;
5. metsamaade majandamisel lähtuda metsaseaduses sätestatud nõuetest, metsakorralduskavadest ning metsamajanduse heast tavast.

9. Maavarad

Helme vallas on mitme mineraalse maavara varusid, mis on kasutusele võetud osaliselt või seniajani aktiivselt kasutamata. Samal ajal esineb ka suletud karjäärisid. Peamiselt on tegemist liiva, kruusa ja turba kaevandamisega. Liiva-kruusa varud paiknevad peamiselt valla lõunaserval – piki Õhne jõge esinevates madalates mõhnastikes ning kaldtasandikel. Turba kaevandamisala – Lagesoo paikneb valla keskosas.

Vallas paiknevad suurematest maardlatest Härma maardla (registrikaardi nr 0530) ja Holdre maardla (registrikaardi nr 0373).
Härma liivakarjääri, asukohaga Jõgeveste külas, tähis kaardil TM1, mitte laiendada vaid kasutusele võtta puhkelalana.

Holdre maardla alal, tähis kaardil TM2, on Variku ja Vanaveski karjäär. Variku karjääri aktiivne ehitusliiva varu seisuga 16.09.2005 oli 397 tuh m^3 ning Vanaveski karjääri ehituskruusa varu 522 tuh m^3 ja ehitusliiva varu 41 tuh m^3.

Kehtivad maavara kaevandamise load on: VALM-015 (Variku karjäär), VALM-007 (Vanaveski karjäär) ning VALM-010 (Härma II karjäär).

Helme vallas on üks turba kaevandamisala – Lagesoo tootmisala, kaardil tähis TM3, mis paikneb valla keskosas. Lagesoo turbamaardla (registrikaardi nr 0220) mäeeraldise pindala on 208 ha ning aktiivvaru, mis on loetud kogumahus kaevandatavaks varuks on järgmine: vähelagunenud turvas 456 tuh m^3, hästilagunenud turvas 365 tuh m^3. Kaevandamiseks on väljastatud maavara kaevandamise luba VALM-004; lubatav kaevandamiskogus aastas on 20 tuh m^3.
Helme turbaraba, kaardil tähis TM4, mis on kasutuses osaliselt. Pindala 99, 5 ha.

10. Tehniline infrastruktuur

10.1 Teed

Tee kaitseks, teehoiu korraldamiseks, liiklusohutuse tagamiseks ning teelt lähtuvate keskkonnakahjulike ja inimesele ohtlike mõjude vähendamiseks on ettenähtud teeäärsed kaitsevööndid. Lähtudes erinevast saaste ja maastikutüübist on kolm erinevat vööndit ja nende piiride kaugus sõidutee servast erinevate maanteede klasside korral (lisa 2).

Avalikult kasutava veekogu kallasrajale juurdepääs on tagatud üldplaneeringu kaardil näidatud teed mööda.
Üldplaneeringuga uute bussiliinide avamist ja uute peatuste rajamist ette ei näha. Ühistranspordi arendamisel lähtutakse ühistranspordi arengukavadest arvestades seejuures elanikkonna vajadusi. Üldplaneeringu realiseerimise käigus korrigeeritakse bussiühendust vastavalt arengukavale arvestades seejuures elanikkonna vajadusi.

Teede tehnilise seisukorra parandamiseks ja piirkonna arengueelduste loomiseks vajaminevad tingimused ja vahendid määratletakse täpsemalt teehoiukavas.
Üldplaneeringus ei ole täpselt ära näidatud tuleviku tarbeks ette nähtud Tõrva möödasõidutee lõiku. Konkreetse teetrassi valik Karjatnurme-Roobe vahemikus nõuab omaette uurimistööd ning keskkonnamõju hindamise läbiviimist. Seda küsimust ei ole küllalt keeruka olukorra tõttu võimalik lahendada üldplaneeringu raames. Samasugune olukord on kujunenud Valga-Uulu põhimaantee Ala küla ümbersõiduga. Tõrva ja Ala möödasõiduteede vajaduse võrdlemisel tuleks esimeses järjekorras eelistada Ala möödasõidu ehitamist, sest maantee kulgeb kitsa lõiguna läbi ajaloolise külakeskuse, tekitades ohtu lastele kuna koolimaja paikneb vahetult maantee ääres.
Olulisemaks meetmeteks seatakse käesoleva planeeringuga valda läbivate kruusateede muutmist tolmuvabaks. Lähiaastatel planeeritakse kergliiklustee välja ehitamist Helme alevikust Linna külani, mis tagaks jalakäijatele ja jalgratturitele ohutu liikumisvõimaluse.

Helme Vallavolikogu määrab tee omaniku nõusolekul ja tingimustel ning vallavalitsuse ja omaniku vahel sõlmitud lepingu alusel eratee avalikuks kasutamiseks ning nimetab teehoiu korraldamise eest vastutava isiku.

Helme valla kohalike teede (nimekiri lisa 3) teekaitsevöönd on 20 m. Riigimaantee kaitsevööndi laius mõlemal pool sõiduraja telge ja mitme sõiduraja korral mõlema pool äärmise sõiduraja telge on 50 m. Valga Uulu põhimaanteel (T6), Võru- Kuigatsi- Tõrva tugimaanteel (T69) ja Tõrva-Pikasilla tugimaanteel (T73) arvestada tehniliseks tsooniks 25 m teekaitsevööndis sõiduraja teljest või mitme sõiduraja korral äärmise sõiduraja teljest, nimetatud teedele ei planeerita uusi peale- ja mahasõidu teid.
Piki maanteed kulgevad kommunikatsioonid planeerida tee maaalale, mitte tee konstruktsioonidesse.

Kavandamisel on gaasitorustiku ehitus Sinejärvest Valgani, selle esimese etapina Tõrvani.
Planeeritav gaasitrass on kantud üldplaneeringu kaardile.

10.2 Veekaitsevööndid ja kallasrada

Vee kaitsmiseks hajureostuse eest ja veekogu kallaste uhtumise vältimiseks moodustatakse veekogu kaldaalal veekaitsevöönd. Veeseaduse § 29 lõike 2 kohaselt on veekaitsevööndi ulatuseks tavalisest veepiirist järvedel, veehoidlatel, jõgedel, ojadel, allikatel, peakraavidel ja

kanalitel ning maaparandussüsteemide eesvooludel – 10 m; maaparandussüsteemide eesvooludel valgalaga alla 10 km^2 – 1 m.

Veekaitsevööndis on keelatud alljärgnevad tegevused:
- maavarade ja maa-ainese kaevandamine ning geoloogilise uuringu teostamine;
- puu- ja põõsarinde raie ilma maakonna keskkonnateenistuse nõusolekuta, välja arvatud raie maaparandussüsteemi eesvoolul maaparandushoiutööde tegemisel;
- majandustegevus, välja arvatud heina niitmine ja roo lõikamine;
- väetise, keemilise taimekaitsevahendi ja reoveesette kasutamine ning sõnnikuhoidla või -auna paigaldamine. Lubatud on taimekaitsevahendi kasutamine taimehaiguste korral ja kahjurite puhanguliste kollete likvideerimisel keskkonnateenistuse igakordsel loal (alus veeseadus § 29 lg 4).

Kallasrada on kaldariba avaliku veekogu ja avalikuks kasutamiseks määratud veekogu ääres ning asub kaldavööndis. Kallasraja laiust arvestatakse lamekaldal keskmise veeseisu piirjoonest ja kõrgkaldal kaldanõlva ülemisest servast, lugedes viimasel juhul kallasrajaks ka vee piirjoone ja kaldanõlva ülemise serva vahelist maariba. Kallasraja ulatus avalikuks kasutamiseks oleval veekogul on 4 m. Suurvee ajal, kui kallasrada on üle ujutatud, 2 meetri laiune kaldariba, mida mööda võib vabalt ja takistamatult veekogu ääres liikuda. Kaldal asuva kinnisasja valdaja on kohustatud tagama inimeste ja loomade vaba läbipääsu kallasrajal. Kaldal asuva kinnisasja valdaja on kohustatud tagama kallasrajale juurdepääsuks kasutava tee või raja avaliku kasutamise.

Kalda piiranguvööndi laius on:
1. üle kümne hektari suurusel järvel ja veehoidlal ning üle 25 ruutkilomeetri suuruse valgalaga jõel, ojal, maaparandussüsteemi eesvoolul 100 meetrit;
2. allikal ja kuni kümne hektari suurusel järvel ja veehoidlal ning kuni 25 ruutkilomeetri suuruse valgalaga jõel, ojal, maaparandussüsteemi eesvoolul 50 meetrit.

Looduskaitseseaduse § 37 lõike 3 kohaselt on kalda piiranguvööndis keelatud alljärgnevad tegevused:
- reoveesette laotamine;
- matmispaiga rajamine;
- jäätmete töötlemiseks või ladustamiseks määratud ehitise rajamine ja laiendamine, välja arvatud sadamas;
- maavara ja maa-ainese kaevandamine;
- mootorsõidukiga sõitmine väljaspool selleks määratud teid ja radu ning maastiku-sõidukiga sõitmine, välja arvatud tiheasustusalal haljasala hooldustööde tegemiseks, kutselise või harrastusliku kalapüügiõigusega isikul kalapüügiks vajaliku veesõiduki veekogusse viimiseks ning maatulundusmaal metsamajandustöödeks ja põllumajandustöödeks.

Kalda ehituskeeluvööndi laiuseks on:
- üle kümne hektari suurusel järvel ja veehoidlal ning üle 25 ruutkilomeetri suuruse valgalaga jõel, ojal, maaparandussüsteemi eesvoolul 50 meetrit;
- allikal ning kuni kümne hektari suurusel järvel ja veehoidlal ning kuni 25 ruutkilomeetri suuruse valgalaga jõel, ojal, maaparandussüsteemi eesvoolul 25 meetrit. Järve või jõe kalda metsamaal ulatub ehituskeeluvöönd kalda piiranguvööndi piirini.

Kalda ehituskeeluvööndis on uute hoonete ja rajatiste ehitamine keelatud. Looduskaitseseaduse § 38 lõikes 4 sätestatud juhtudel ehituskeeluvöönd ei laiene alljärgnevatel juhtudel:

- hajaasustuses olemasoleva ehitise õuemaale ehitatavale uuele hoonele, mis ei jää veekaitsevööndisse;
- kalda kindlustusrajatisele;
- supelranna teenindamiseks vajalikule rajatisele;
- maaparandussüsteemile, välja arvatud poldrile;
- olemasoleva ehitise esmakordsele juurdeehitisele juhul, kui juurdeehitise maht on väiksem kui üks kolmandik olemasoleva ehitise kubatuurist;
- piirdeaedadele.

Looduskaitseseaduse § 38 lg 5 kohaselt ehituskeeld ei laiene kehtestatud detailplaneeringuga või kehtestatud üldplaneeringuga kavandatud:
1. pinnavee veehaarde ehitisele;
2. sadamaehitisele ja veeliiklusrajatisele;
3. hüdrograafiateenistuse ja seirejaama ehitisele;
4. kalakasvatusehitisele;
5. riigikaitse, piirivalve ja päästeteenistuse ehitisele;
6. tehnovõrgule ja -rajatisele;
7. sillale;
8. avalikult kasutatavale teele ja tänavale;
9. raudteele.

10.3 Elekter

Helme valda varustatab elektriga AS Eesti Energia OÜ Jaotusvõrk Kagu Eesti piirkond. Valla territooriumi läbivad üks 110 kV OÜ Põhivõrk kuuluv EÜL. Elektriliinid on suuremas osas ehitatud õhuliinidena, v.a. Helme –Patküla Maakaabelliin. Valla territooriumil on üks suurem alajaam Tõrva 110/15 kV alajaam. Peale selle on külades umbes 80 väikest alajaama (30-630 kVA).
Põhiliinide osas ei näha ette muudatusi. Olemasolevad põhiliinide rekonstrueerimine toimub vastavalt liinide tehnilisele seisukorrale ning OÜ Jaotusvõrk arengukavale. Täiendavate liinide väljaehitamine toimub projektipõhiselt lähtuvalt liitumissoovist. Regulaarselt toimub klientide pingeparandus vastavalt pingeprogrammile.

Helme valla üldplaneeringuga nähakse soovitavalt, ette:
1. ehitada ja projekteerida uued ja rekonstrueeritavad elektri liinid maakaablisse;
2. detailplaneeringu kohustusega aladel projekteerida elektri liinid maakaablisse.

10.4 Internetiühendus

Sideliinide arendamise eesmärk on üleüldise kvaliteetse digitaalside kasutusvõimaluse tagamine kogu valla territooriumil elamute ja ettevõtluse tarbeks. Maksimaalselt tuleks eelisarendada nn fikseeritud võrgu rajamist, vajadusel sellele alternatiive otsides (RDSL). Muude tehnovõrkude ehitamisel on otstarbekas arvestada koha andmeside vajadusteks vajalike kaablitega vältimaks korduvaid kaevamistöid. Oluliseks televõrkude arendamise eelduseks on koostöö ka kõigi mobiilsideoperaatoritega, välja selgitades valla piiri lähedal, naaberomavalitsuste territooriumil asuvate mobiilsidemastide võimalusi andmesidelahenduste loomiseks.

10.5 Vesi ja kanalisatsioon

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni väljaehitamisel lähtutakse Helme valla Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukavast.

Suurimaks elanikkonnale veevarustuse-, kanalisatsiooni ja reoveepuhastuse teenuste osutajaks vallas on vee erikasutusloa alusel tegutsev OÜ Helme Teenus. Vee erikasutusluba kehtib kuni 08.november 2008.a.

Helme vallas asuvad ühisveevärgi objektid ning rajatised Helme alevikus, Linna külas, Ala külas, Patküla külas, Karjatnurme külas, Kalme külas ja Taagepera külas ja Möldre külas.

Reoveepuhastid

Nimetus	Asukoht	Tähis kaardil	Olukord (ka potentsiaalse reostuse seisukohast vaadatuna)
Helme reoveepuhasti	Helme alevik	OT1	Kompleks vajab renoveerimist, seadmed amortiseerunud. Biotiigid vajad puhastamist ja renoveerimist
Helme San. Inter. Kooli reoveepuhasti	Kirikuküla küla	OT2	Töökorras , rahuldav
Linnaküla (Ritsu) reoveepuhasti	Linna küla	OT3	Kogu kompleks vajab renoveerimist Biotiigid vajad puhastamist ja renoveerimist
Ala reoveepuhasti	Ala küla	OT4	Rahuldavas seisundis. Kaev vajab renoveerimist
Taagepera reoveepuhasti	Taagepera küla	OT5	Rahuldavas seisundis. Biotiigid vajad puhastamist ja renoveerimist.
Karjatnurme reoveepuhasti	Karjatnurme küla	OT6	Rahuldavas seisundis. Biotiigid vajad puhastamist ja renoveerimist
Patküla reoveepuhasti	Patküla küla	OT7	Kogu kompleks vajab renoveerimist. Biotiigid vajad puhastamist ja renoveerimist
Nähri reoveepuhasti	Kalme küla	OT8	Rahuldavas seisundis. Biotiigid vajad puhastamist ja renoveerimist vajab puhastamist
Peebu elamute reoveepuhasti	Möldre küla	OT9	Biotiigid vajad puhastamist ja renoveerimist

Ühisveevärgi objektide koondtabel

objekti/rajatise nimetus	Tähis kaardil	asukoht
puurkaev-pumplad	PK1; PK2	Ala küla
puurkaev-pumplad	PK3	Karjatnurme küla
puurkaev-pumplad	PK4; PK5	Linna küla Ritsu asula
puurkaev-pumplad	PK6	Patküla küla
puurkaev-pumplad	PK7; PK8; PK9	Helme alevik
II astme pumplad	PK10	Helme alevik
puurkaev-pumplad	PK11	Kalme küla
puurkaev-pumplad	PK12	Taagepera küla
hüdrandid	TTR 1, TTR2, TTR3	Linna küla Ritsu asula

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga kaetaval alal peab ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni omanik või valdaja seda arendama selliselt, et oleks võimalik tagada kõigi sellel alal olevate kinnistute veega varustamine ühisveevärgist ning kinnistutelt heitvee ärajuhtimine ühiskanalisatsiooni.

Uute puurkaevude rajamisele eelistada kasutuses olevate puurkaevude rekonstrueerimist ja ühendamist uute võrkudega. Valla investeeringute toel rajatavate puurkaevude planeerimisel tuleks eelistada piirkondi, kus võimalik liita maksimaalne arv uusi tarbijaid, tagamaks nende varustatus kvaliteetse põhjaveega.

Talupidajatele ja üksikmajapidajatele hajaasustuses soovitab vald väikepuhastusseadmete kasutamist.

10.6 Jäätmekäitlus

Tõrva linna ja Helme valla Roobe küla piirialal asub mitteametlik ladustusplats, mis on ohutu vaadatuna ka potensiaalse reostuse seisukohast.
Tulenevalt Valga maakonna riskianalüüsist ja kriisireguleerimisplaanist ei ole käesoleva planeeringuga määratletud surnud loomade matmispaikate perspektiivseid asukohti. Käesoleva planeeringuga määratletakse, et taudi tagajärjel surnud loomade matmispaigad kindlustab kinnistu omanik.

10.7 Tuletõrje hüdrandid ja tuletõrje veevõtukohad

Helme valla kolm tuletõrje veevõtukohta asuvad Linna külas ja kolm tuletõrje hüdranti asuvad Ala külas. Nende tehniline seisukord on hea. Töökorras hüdrandid asuvad valla ettevõtete või asutuste territooriumidel.

Lisa 1 Maakasutuse juhtfunktioonide loend

Tähis kaardil	Maakasutuse juhtfunktsioon	Seletus
EV	Elamumaa	elamu-, aiandus- ja suvilakruntide maa ning kuni 2 ha suuruse üldpindalaga eluasemekohtade maa, pere-, ridaelamumaa ja korterelamute maa.
AA	Üldkasutavate hoonete maa	Haridus ja lasteasutuste, spordihoone, sotsiaalhoolekande asutuste, kultuuriastuste ja valitsusasutuste
B	Kaubandus-, teenindus- ja büroohoonete maa	kontorite, äride ja teenindusotstarbeliste ehitiste alune ja nende teenindusmaa
TT	Tootmismaa	Tööstusettevõtete ja neid teenindava abitootmise ning toodangu ladustamiseks ja transportimiseks ettenähtud ehitiste alune ja nende ehitiste teenindusmaa ning põllumajandusliku tootmishoone ja rajatise maa.
TM	Mäetööstusmaa	Karjääride ja turbaväljade alune ning nende teenindusmaa.
PP	Puhke ja virgestusmaa	Turismi ja väljasõidukoha maa, puhkerajatiste maa, spordirajatiste maa, kogunemiskohtade ja kultuurirajatiste maa ning haljasala ja parkmetsa maa.
LT	Teemaa	liikluseks ja transpordiks ettenähtud maa koos ohutuse tagamiseks ja selle maa korrashoiuks ettenähtud ehitiste aluse ning nende ehitiste teenindusmaaga
OT OJ	Tehnorajatiste (OT) ja jäätmekäitluse maa (OJ)	Heitvee puhastusseadme alune ja selle teenindusmaa, veetootmise ja veepuhastuse ehitiste alune maa ning tootmis- ja olmejäätmete ladustamisplatsi, ettevõtte sanitaartsooni
M	Põllumajandusmaa ja metsamaa	põllumajandussaaduste tootmiseks ja metsakasvatuseks ettenähtud maa, mille hulka arvatakse ka katastriüksuse piires olev õuemaa ja muu
HP	Haljasala ja parkmetsamaa	maakasutuse sihtotstarve detailplaneeringus haljasala maa ja parkmetsa maa

Lisa 2 Maanteeäärsed vööndid

Vööndi nimi	***Mõju tase***	***Elukeskkonna iseloomustus***	***Võimalused majanduslikuks kasutamiseks***
A. Tehnoloogiline	*Õhk ja pinnas on saastunud. Maastik on täielikult ümberkujundatud.*	*Inimese pikaajaline viibimine vööndis võib olla nende tervisele kahjulik.*	*Maantee kaitseistandikud, tehnovõrgud.*
B. Sanitaarkaitse	*Õhusaaste ületab perioodiliselt lubatud piirkontsentratsiooni, pinnase saastamine võib arvestusliku perioodi lõpuks saavutada lubatud piirkontsentratsiooni. Maastik on tunduvalt muutunud.*	*Inimese elamine ja puhkamine on tervisele ohtlik*	*Tootmisobjektid kooskõlas sanitaarnormidega. Lubatud osaliselt põllundus (v.a vilja- ja marjaistandikud, juurviljade kasvatamine).*
C. Mõju	*Esineb husaastefooni ületamise üksikjuhtumeid. Hüdroloogia, mikrokliima üksikute näitajate muutmine: taimestiku ja loomastiku muudatused.*	*Sobib elamiseks, arvestades elukeskkonna taseme langemisega.*	*Piiratud võimalused puhke-, ravi- ja kultuuriasutuste paigutamiseks.*

Maanteeäärsete vööndite ulatus

Vööndi nimi	**I**	**II**	**III**	**IV ja V**
A.Tehnoloogiline vöönd	30 m.	20 m	12 m	6 m
B. Sanitaarkaitse vöönd	300 m	200 m	200 m	60 m
C. Mõjuvöönd	3000 m	2000 m	1500 m	300 m

Lisa 3 Helme valla kohalikud teed

Tee nr	Tee nimi	Liik	Omand
R+2030001	Taagepera- Ernemäe tee	Maantee	KOV tee
L+2030002	Tagepera-Asu tee	Maantee	KOV tee
R+2030003	Ala- Lopsu tee	Maantee	KOV tee
L+2030004	Ala-Äru tee	Maantee	KOV tee
R+2030005	Ala- Metsa tee	Maantee	KOV tee
R+2030006	Vahtre- Pehitare tee	Maantee	KOV tee
L+2030007	Holdre- Läti tee	Maantee	KOV tee
R+2030009	Töölumäe- Lüüsi teed	Maantee	KOV tee
R+2030010	Pääbu – Vanausse tee	Maantee	KOV tee
L+2030011	Karjatnurme- Liivaku tee	Maantee	KOV tee
S+2030012	Töölumäe- Lümatu tee	Maantee	KOV tee
L+2030013	Liivaku-Lümatu tee	Maantee	KOV tee
L+2030016	Savi – Vinkle tee	Maantee	KOV tee
S+2030017	Ojatare-Vilsi-Salve tee	Maantee	KOV tee
S+2030018	Tamme laut-Laksi tee	Maantee	KOV tee
R+2030019	Koorküla- Veski tee	Maantee	KOV tee
R+2030020	Otike- Kangru tee	Maantee	KOV tee
K+2030021	Limbi-Matsi tee	Maantee	KOV tee
P+2030022	Pihle- Kauba tee	Maantee	KOV tee
S+2030023	Kimma- Pettajärve tee	Maantee	KOV tee
K+2030025	Roobe- Kimma tee	Maantee	KOV tee
R+2030026	Tulevik- Pitstepuu tee	Maantee	KOV tee
L+2030027	Kalme- Jaanimäe tee	Maantee	KOV tee
L+2030029	Toosi –Suurepeetri tee	Maantee	KOV tee
R+2030031	Jõgeveste tee	Maantee	KOV tee
L+2030032	Parve tee	Maantee	KOV tee
S+2030033	Härma tee	Maantee	KOV tee
L+2030034	Pilpa- Metsa tee	Maantee	KOV tee
L+2030051	Holdre – Nurmpera tee	Maantee	KOV tee
S+2030052	Taagepera.Holdre-Luhe tee	Maantee	KOV tee
R+2030060	Nähri tee	Maantee	KOV tee
R+2030069	Koorküla-Otikse teee	Maantee	KOV tee
L+2030075	Asu- Pihle tee	Maantee	KOV tee
L+2030077	Linnaküla sisetee	Maantee	KOV tee
2030077	Linnaküla sisetee	Maantee	KOV tee
R+2030079	Ala sisetee	Maantee	KOV tee
L+2030080	Külaplatsi tee	Maantee	KOV tee
L+2030081	Kooli tänav	Tänav	kohalik tee
2030082	Kalmistu tänav	Tänav	kohalik tee
R+2030083	Ringi tee	Maantee	KOV tee
L+2030086	Karja tänav	Maantee	KOV tee
L+2030087	Väike tee	Maantee	KOV tee
L+2030087	Väike tee	Maantee	KOV tee
2030500	Liivaku tee	Maantee	KOV tee
2030525	Reku-Pihlaka tee	Maantee	KOV tee
2030550	Alajaagu- Koopsaare tee	Maantee	KOV tee
2030558	Metskonna- Lupe tee	Maantee	KOV tee
2030559	Metskonna – Reinu I tee	Maantee	KOV tee
2030560	Metskonna – Reinu I tee	Maantee	KOV tee

Lisa 4 Riikliku kaitse all olevad muinsuskaitselised väärtused

Jrk nr	*Reg nr*	*Mälestise nimi*	*V/K*	*Aadress*
1	4459	Taagepera kalmistu	K	Ala küla
2	13052	Ohvrikivi	K	Ala küla
3	23077	Taagepera kirik	K	Ala küla
4	27174	Vabadussõja mälestussammas	K	Ala küla
5	4458	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	K	Ala küla, Ala-Taagepera tee ääres
6	4461	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	K	Helme alevik
7	4462	Helme kalmistu	K	Helme alevik
8	13053	Ohvriallikas "Arstiallik"	K	Helme alevik
9	13054	Ohvriallikas "Pärliallik"	K	Helme alevik
10	13055	Ohvrikivi "Orjakivi"	K	Helme alevik
11	13056	Pelgupaik "Helme koopad"	K	Helme alevik
12	23078	Helme linnuse varemed	K	Helme alevik
13	23079	Helme mõisa park	K	Helme alevik
14	23080	Helme mõisa peahoone	K	Helme alevik
15	23081	Helme mõisa tall	K	Helme alevik
16	23082	Helme mõisa sepikoda	K	Helme alevik
17	4463	Hendrik Adamsoni (1891-1946) haud	K	Helme kalmistu
18	4464	Vabadussõjas hukkunute matmispaik	K	Helme kalmistu
19	23083	Holdre mõisa peahoone	K	Holdre küla
20	23084	Holdre mõisa park	K	Holdre küla
21	23085	Holdre mõisa tall	K	Holdre küla
22	4460	II maailmasõjas hukkunute ühishaud	K	Jõgeveste küla
23	23088	Barclay de Tolly mausoleum	K	Jõgeveste küla
24	23089	Barclay de Tolly mausoleumi park	K	Jõgeveste küla
25	23090	Barclay de Tolly mausoleumi valvurimaja	K	Jõgeveste küla
26	13057	Helme kirikuaed	K	Kirikuküla küla
27	23091	Helme kiriku varemed	K	Kirikuküla küla
28	23092	Helme kirikuaed	K	Kirikuküla küla
29	23093	Helme kabeli varemed	K	Kirikuküla küla
30	23094	Helme pastoraadi peahoone	K	Kirikuküla küla
31	23095	Helme pastoraadi park	K	Kirikuküla küla
32	13058	Kalmistu	K	Koorküla küla
33	13059	Kalmistu "Kalmetimägi"	K	Koorküla küla
34	13060	Kalmistu "Lüllemägi","Lillemägi"	K	Koorküla küla
35	13061	Pelgupaik "Kullamägi"	K	Koorküla küla
36	13062	Kivikalme	K	Kähu küla
37	13063	Kivikalme "Vahrete"	K	Kähu küla
38	13064	Ohvrikivi "Helgikivi"	K	Kähu küla
39	13065	Kivikalme	K	Möldre küla
40	13066	Kultusekivi	K	Möldre küla
41	13067	Kultusekivi	K	Möldre küla

42	13068	Asulakoht	K	Patküla küla
43	13069	Linnus "Tõrva Tantsumägi"	K	Patküla küla
44	23096	Patküla mõisa ait-kuivati	K	Patküla küla
45	23097	Patküla mõisa tall	K	Patküla küla
46	13070	Kivikalme "Vahrete"	K	Pilpa küla
47	13071	Kivikalme"Kirikuase"	K	Pilpa küla
48	13072	Kalmistu	K	Taagepera küla
49	13073	Kivikalme	K	Taagepera küla
50	23098	Taagepera mõisa peahoone	K	Taagepera
51	23099	Taagepera mõisa park ja alleed	K	Taagepera küla
52	23100	Taagepera mõisa piirdemüürid väravaehitistega	K	Taagepera küla
53	23101	Taagepera mõisa teenijatemaja	K	Taagepera küla
54	23102	Taagepera mõisa kaev-pumbajaam	K	Taagepera küla
55	23103	Taagepera mõisa linnumaja	K	Taagepera küla
56	23104	Taagepera mõisa jääkelder	K	Taagepera küla
57	23105	Taagepera mõisa kelder	K	Taagepera küla
58	23106	Taagepera mõisa valitsejamaja	K	Taagepera küla
59	23107	Taagepera mõisa tall	K	Taagepera küla
60	23108	Taagepera mõisa koolimaja	K	Taagepera küla
61	23109	Taagepera mõisa kutsarimaja	K	Taagepera küla
62	23110	Taagepera mõisa vesiveski	K	Taagepera küla
63	23111	Taagepera mõisa moonakatemaja	K	Taagepera küla
64	23112	Taagepera mõisa karjakastell	K	Taagepera küla

Lisa 5 Helme valla veekogude andmed

Helme valla vooluveekogud kuuluvad Võrtsjärve- ja Pärnu alamvesikonda.

Helme valla territooriumil asuvate vooluveekogude andmed

Vooluveekogu nimetus	Valgala pindala km^2	Kalda piirangu vöönd	Kalda ehituskeelu vöönd
Väike-Emajõgi	1380	100 m	50 m
Õhne jõgi	573	100 m	50 m
Helme jõgi	95	100 m	50 m
Jõku jõgi	82,8	100 m	50 m
Atse jõgi	28,0	100 m	50 m
Pokardi oja	11,4	50 m	25 m
Koriste oja	19,6	100 m	50 m
Eenuse oja	10,8	50 m	25 m
Saksiniidu oja	31,4	100 m	50 m
Ikepera oja	17,6	50 m	25 m
Lagesoojärve kraav	17,6	50 m	25 m
Jaoma piirkraav	21,1	50 m	25 m

Helme valla territooriumil asuvate suuremate järvede andmed

Järve nimetus	Järve pindala, ha	Kalda piirangu vöönd	Kalda ehituskeelu vöönd	Andmed väljavoolu kohta	Andmed vesikonna kohta
Egeri järv	3,2	50 m	25 m	väljavooluga	Võrtsjärve alamvesikond
Lagesoo järv	18,3	100 m	50 m	väljavooluga	Võrtsjärve alamvesikond
Tündre järv	72,9	100 m	50 m	väljavooluga	Pärnu alamvesikond
Lasa järv	8,5	50 m	25 m	umbjärv	Võrtsjärve alamvesikond
Mäsa järv	5,5	50 m	25 m	väljavooluga	Võrtsjärve alamvesikond
Pupsi järv	8,3	50 m	25 m	väljavooluga	Võrtsjärve alamvesikond
Petajärv	3,6	50 m	25 m	väljavooluga	Võrtsjärve alamvesikond
Eenuse järv	6,5	50 m	25 m	väljavooluga	Võrtsjärve alamvesikond

Helme valla territooriumil asuvate suuremate paisjärvede andmed

Paisjärve nimetus	Andmed asukoha kohta
Kalme paisjärv	Paikneb Jõku jõel Kalme külas
Roobe paisjärv	Paikneb Jõku jõel Roobe külas
Taagepera paisjärv	Paikneb Õhne jõel Taagepera külas
Vanaveski (vastseveski) paisjärv	Paikneb Õhne jõel Holdre külas